DATUM: 10. 6. 2025

Dohledové sdělení č. 2/2025

K prokazování odborné způsobilosti pro zprostředkování pojištění pojistníkem

Shrnutí dohledového sdělení

Dne 1. 7. 2025 nabude účinnosti tzv. flotilová novela zákona o distribuci pojištění a zajištění, která nově upravuje požadavky na zprostředkování pojištění pojistníkem. Novela dopadne jak na činnost akreditovaných osob, tak zejména na pojistníky nabízející možnost stát se pojištěným na základě dosavadní právní úpravy.

Dohledové sdělení si klade za cíl usnadnit akreditovaným osobám, pojišťovacím zprostředkovatelům i pojišťovnám orientaci v nové právní úpravě zprostředkování pojištění pojistníkem a relevantně ji implementovat a zohlednit ve své činnosti, zejména ve vztahu k získání a prokazování odborné způsobilosti.

1. Právní úprava zprostředkování pojištění pojistníkem

Zákon č. 396/2024 Sb. (tzv. **flotilová novela**), kterým se mění zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPZ“), a který nabude účinnosti dne 1. 7. 2025, reaguje na rozsudek Soudního dvora EU C-633/20, dle kterého je zprostředkováním pojištění ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 o distribuci pojištění (dále jen „IDD“) i činnost pojistníků, kteří za odměnu nabízejí účast ve skupinovém pojištění s nárokem na pojistné plnění.

Pojistník nabízející možnost stát se pojištěným bude nově muset získat oprávnění k činnosti v některé z rolí pojišťovacích zprostředkovatelů (samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce nebo doplňkový pojišťovací zprostředkovatel), zavést vnitřní pravidla a postupy, splňovat odbornou způsobilost a plnit pravidla jednání a informační povinnosti stanovené ZDPZ pojišťovacím zprostředkovatelům. Stejně jako ostatní zprostředkovatelé pojištění budou tito pojistníci **zapsáni v registru vedeném Českou národní bankou** a budou tak postaveni na roveň stávajícím pojišťovacím zprostředkovatelům. Flotilová novela zachovává dosavadní omezení pro výkon činnosti pojistníků nabízejících možnost stát se pojištěným pouze na některé druhy pojištění (viz § 5 odst. 3 ZDPZ ve znění flotilové novely). Dodržování povinností pojistníků bude i nadále dohlížet Česká národní banka.

Flotilovou novelou se do ZDPZ doplňuje **nová skupina odbornosti** „zprostředkování pojištění pojistníkem“ a zavádí cílené požadavky na odbornou způsobilost ve vztahu k pojistným produktům, které konkrétní pojišťovací zprostředkovatel skutečně zprostředkovává.

2. Rozšíření akreditace akreditovaným osobám

Akreditované osoby jsou jako jediné oprávněny pořádat vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem a následné vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem, a to na základě akreditace udělené Českou národní bankou. Podmínky pro udělení nebo prodloužení akreditace uvedené v § 62 odst. 1 ZDPZ se vztahují i na vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem.

Flotilová novela v rámci přechodných ustanovení upravuje **zjednodušený režim pro rozšíření akreditace** pro stávající akreditované osoby o skupinu odbornosti „zprostředkování pojištění pojistníkem“. Pokud si akreditovaná osoba podá žádost o rozšíření akreditace o tuto novou skupinu odbornosti ve lhůtě do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti novely (tj. **do 1. 8. 2025**), nebude Česká národní banka postupovat podle § 63 ZDPZ, tj. akreditovaná osoba nebude muset v žádosti předkládat dokumentaci a prokazovat splnění podmínek stanovených v § 62 odst. 1 ZDPZ, zejména pak splnění věcných, organizačních a personálních předpokladů vhodných z hlediska řádného pořádání vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem. Změnu akreditace Česká národní banka **zapíše do registru do 5 pracovních dnů** od podání žádosti.

Zjednodušený režim změny akreditace byl zvolen zejména s ohledem na nízkou administrativní zátěž dohlížených subjektů. Zrychlený způsob rozšíření akreditace současně umožní rychlejší a efektivnější zavedení nového systému prokazování odborné způsobilosti pojišťovacích zprostředkovatelů a jejich pracovníků pro zprostředkování flotilového pojištění.

Akreditovaná osoba však **musí i v tomto případě plnit podmínky** stanovené v § 62 odst. 1 ZDPZ ve vztahu k pořádání vzdělávání a následného vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem, a to po celou dobu své činnosti, tj. již od okamžiku rozšíření akreditace. Za předpokladu, že akreditovaná osoba nebude moci zajistit plnění zákonných podmínek již k datu rozšíření akreditace o novou skupinu odbornosti, neměla by žádost o rozšíření akreditace v tomto zjednodušeném režimu podávat, protože její činnost by pak byla v rozporu se ZDPZ. Akreditovaná osoba, která podá žádost o změnu akreditace (rozšíření o novou skupinu odbornosti) po uplynutí této lhůty, nebo osoba, která podá žádost o novou akreditaci, bude muset v žádosti prokázat splnění veškerých podmínek pro udělení akreditace stanovených v § 62 odst. 1 ZDPZ.

3. Odborná způsobilost pro zprostředkování pojištění pojistníkem

Podle přechodných ustanovení flotilové novely všechny osoby, které zprostředkovávají flotilové pojištění, a to bez ohledu na to, zda již disponují některým z oprávnění podle ZDPZ (samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce nebo doplňkový pojišťovací zprostředkovatel), budou podléhat požadavkům na odbornou způsobilost dle ZDPZ, včetně způsobu jejího prokazování.

Odborná způsobilost podle ZDPZ zahrnuje podle § 56 odst. 1 ZDPZ získání všeobecných znalostí a získání a prohlubování odborných znalostí a dovedností nezbytných pro distribuci pojištění nebo

zajištění. Podle § 56 odst. 3 ZDPZ se **získání odborných znalostí a dovedností pro zprostředkování pojištění** pojistníkem prokazuje osvědčením o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem.

Flotilová novela nově upravuje zvláštní způsob prokazování získání odborných znalostí a dovedností pojišťovacím zprostředkovatelem při zprostředkování pojištění pojistníkem. Pojišťovací zprostředkovatel a jeho pracovníci musí **absolvovat u akreditované osoby vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem a získat osvědčení o absolvování tohoto vzdělávání**. Tento způsob prokazování získání odborných znalostí a dovedností je upraven s ohledem na to, že zprostředkování pojištění pojistníkem zahrnuje různé druhy produktů, jako např. pojištění motorových vozidel, pojištění schopnosti splácet úvěr, cestovní pojištění k platebním kartám, pojištění prodloužené záruky, pojištění profesní odpovědnosti apod., a také s ohledem na to, že produktový rozsah zprostředkovávaného pojištění konkrétním pojistníkem je na rozdíl od klasického zprostředkování pojištění vymezen úzce a souvisí zpravidla s hlavní činností pojistníka.

Podle přechodných ustanovení flotilové novely však bude možné do 12 měsíců od účinnosti novely (tj. **do 1. 7. 2026**) prokazovat splnění získání odborných znalostí a dovedností pro tuto skupinu odbornosti **čestným prohlášením** (flotilová novela nestanoví konkrétní formu, postačí tedy čestné prohlášení dané osoby). Nejpozději do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti flotilové novely však budou muset všechny příslušné osoby vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem absolvovat a získat osvědčení o jeho absolvování.

Do doby, než příslušné osoby získají osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem, budou pojišťovny povinny zajistit odbornou způsobilost těchto osob dosavadním způsobem, tj. podle § 55 odst. 2 ZDPZ, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti flotilové novely.

Podle § 56 odst. 2 ZDPZ se **všeobecné znalosti** prokazují vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání. Požadavek na maturitní nebo vyšší vzdělání podle § 56 odst. 2 ZDPZ nově dopadne na pojistníky i na osoby, které se přímo podílí na zprostředkování flotilového pojištění nebo jsou za něj odpovědné.

Flotilová novela v přechodných ustanoveních stanovuje lhůtu 48 měsíců ode dne jejího nabytí účinnosti (tj. **do 1. 7. 2029**) pro získání všeobecných znalostí potvrzených odpovídajícím dokladem podle § 56 odst. 2 ZDPZ pro osoby, které nemají k datu účinnosti novely zákona požadovaný doklad (minimálně vysvědčení o maturitní zkoušce). Tato lhůta se týká výlučně zprostředkování pojištění pojistníkem, povinnost prokázat příslušné vzdělání podle § 56 odst. 2 ZDPZ, resp. uplatnění výjimky dle § 122 odst. 2 ZDPZ v případě zprostředkování pojištění v jiných skupinách odbornosti tím není nijak dotčena.

Přechodná ustanovení flotilové novely rovněž stanoví trvalou úlevu od povinnosti mít při zprostředkování pojištění pojistníkem alespoň úplné středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou pro osoby, které **nepřetržitě alespoň po dobu 3 roky přede dnem nabytí účinnosti flotilové novely** vykonávaly činnost podle § 4 odst. 1 ZDPZ, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti flotilové novely. Pokud by však tyto osoby chtěly zprostředkovávat pojištění i v jiných skupinách odbornosti, pak by se jich tato výjimka netýkala a byly by povinny si doplnit požadované

všeobecné znalosti. V podrobnostech k prokazování splnění podmínek pro aplikaci výjimky získat všeobecné vzdělání zakončené maturitní zkouškou viz Dohledový benchmark č. 2/2021.

Prohlubování odborné způsobilosti a jeho prokazování dle § 56 odst. 5 ZDPZ bude pro skupinu odbornosti zprostředkování pojištění pojistníkem probíhat stejným způsobem jako u stávajících pojišťovacích zprostředkovatelů, tedy v rámci **následného vzdělávání pořádaného akreditovanou osobou**.

4. Vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem

Rozsah vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem je dán vymezením odborných znalostí a dovedností v příslušné skupině odbornosti pro tuto činnost v § 57 odst. 1 písm. g) ZDPZ. Jeho úprava má zajistit dostatečnou a cílenou odbornou způsobilost pojišťovacích zprostředkovatelů při zprostředkování pojištění pojistníkem. Nová skupina odbornosti zprostředkování pojištění pojistníkem nepředstavuje obsahově novou skupinu odbornosti, když pojištění zprostředkovávané pojistníkem obsahově zahrnuje pojištění již spadající do stávajících skupin odbornosti podle § 2 písm. o) bod 1 až 5 ZDPZ (s výjimkou rezervotvorného pojištění). **Vymezení základního rozsahu znalostí a dovedností tak odpovídá ostatním skupinám odbornosti a současně zahrnuje specifika zprostředkování pojištění pojistníkem, která souvisí s právním postavením zákazníka coby pojištěného, nikoli pojistníka.** Obě tyto části by měly být předmětem vzdělávání a obsahově vyvážené.

Konkrétní rozsah odborných znalostí a dovedností by měl být cílený ve vztahu k tomu, co daný pojišťovací zprostředkovatel skutečně dělá nebo dělat bude. Uvedené vyplývá jak ze znění § 57 odst. 1 písm. g) ZDPZ, tak i ze znění § 2 odst. 1 vyhlášky č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění, ve znění vyhlášky č. 115/2022 Sb., podle něhož musí rozsah odborných znalostí odborně způsobilé osoby **odpovídat věcné náplni činnosti** této osoby pro distribuci pojištění, aby byl zabezpečen její kvalifikovaný výkon. Zohledněna by tak měla být zejména skupina pojištění či pojistný produkt, jenž je předmětem flotilové pojistné smlouvy, která má být danou osobou zprostředkovávána.

Vzhledem k variabilitě pojistných produktů, které mohou být zprostředkovávány pojistníkem, by akreditované osoby měly vzdělávání koncipovat tak, aby příslušné vzdělávací aktivity odpovídaly různým skupinám odbornosti či přímo pojistným produktům tak, aby si zájemce o absolvování vzdělávání mohl vybrat vzdělávání či jejich kombinace, které by byly nejvhodnější pro činnost, kterou fakticky vykonává, tj. ve vztahu k pojistným produktům, k nimž nabízí jakožto pojistník či jeho jménem možnost přistoupení. Akreditované osoby mohou rovněž ve spolupráci s příslušným pojistitelem vytvořit vzdělávání „na míru“ pro zprostředkovatele konkrétní flotilové pojistné smlouvy.

Flotilová novela nestanoví délku trvání vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem. Je tak na akreditovaných osobách, v jakém časovém rozsahu své jednotlivé vzdělávací aktivity pro vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem připraví, a také na samotných pojistnících, resp. osobách, které se na zprostředkování pojištění pojistníkem podílejí, v jakém časovém rozsahu vzdělávání absolvují. Tyto osoby by však vždy měly přihlédnout k pojistným produktům, které budou zprostředkovávat, a jejich složitosti, a v této souvislosti zvolit časově a rozsahově adekvátní

vzdělávací aktivity. Za dobrou praxi lze považovat absolvování vzdělávání jakožto odbornou přípravu pro zprostředkování pojištění pojistníkem v časovém rozsahu vycházejícím z čl. 10 odst. 2 IDD, tj. v rozsahu 15 hodin.

Flotilová novela nestanovuje požadavek na vykonání odborné zkoušky pro skupinu odbornosti zprostředkování pojištění pojistníkem na základě souboru zkouškových otázek a vzdělávání nelze touto odbornou zkouškou pro skupiny odbornosti dle § 2 písm. o) bod 1 až 5 ZDPZ nahradit. Vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem tak **lze svou formou přirovnat k programům následného vzdělávání** a nabízí tak širokou variabilitu konání (prezenčně i online) a forem vzdělávacích aktivit. Česká národní banka očekává, že akreditované osoby obdobně jako u následného vzdělávání i u vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem zavedou taková opatření, aby bylo bezpodmínečně zajištěno, že v průběhu vzdělávání nedochází k obcházení povinností nebo možnému podvodnému jednání (např. aby vzdělávání skutečně celou dobu absolvovala daná osoba). Pro ověření porozumění obsahu vzdělávání Česká národní banka doporučuje akreditovaným osobám zahrnout do vzdělávací aktivity například průběžné kontrolní otázky, závěrečný test či jinou formu ověření. Absolvováním vzdělávání však nelze nahradit povinnost absolvovat v daném kalendářním roce následné vzdělávání, pokud se na danou osobu tato povinnost následného vzdělávání vztahuje.

5. Osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem

Náležitosti osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem vydávaného akreditovanou osobou jsou nově vymezené v § 67a ZDPZ a jsou obdobné náležitostem osvědčení o absolvování následného vzdělávání. Podle tohoto ustanovení je akreditovaná osoba povinna vydat **bez zbytečného odkladu** osobě, která absolvovala vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem, osvědčení o absolvování tohoto vzdělávání, které obsahuje alespoň:

a) údaje o osobě, která vzdělávání absolvovala,

b) údaje o osobě, která je akreditovanou osobou,

c) označení skupiny odbornosti, rozsah a obsah vzdělávání, včetně délky trvání,

d) datum nebo data konání vzdělávání a

e) podpis osoby oprávněné jednat za akreditovanou osobu a podpis osoby, která vzdělávání vedla.

Z osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem musí být zřejmé, která osoba vzdělávání absolvovala, a to uvedením identifikačních údajů této osoby (jméno a příjmení, datum narození, adresa bydliště či sídla, příp. identifikační číslo), a dále která osoba toto vzdělávání pořádala, tedy uvedením identifikačních údajů akreditované osoby (jméno či název, adresa sídla, identifikační číslo).

Z osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem musí být dále zřejmé, v rozsahu kolika hodin bylo vzdělávání danou osobou absolvováno, jaký byl obsah absolvovaného vzdělávání spolu s uvedením skupiny odbornosti „zprostředkování pojištění pojistníkem“. Obsah vzdělávání by měl zahrnovat stručný popis, tj. například hlavní obsahové body

vzdělávání. Z takto vymezeného obsahu vzdělávání by pak mělo být patrné a pro příslušného zastoupeného, resp. pojistitele ověřitelné, že vzdělávání dané osoby bylo **obsahově zaměřeno zejména na to pojištění, které je tato osoba oprávněna zprostředkovávat na základě flotilové pojistné smlouvy**.

Osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem musí dále obsahovat datum nebo data konání tohoto vzdělávání. Pro přehlednost je vhodné uvádět i data jednotlivých dílčích částí vzdělávání. Z osvědčení by mělo být zřejmé, jakým dnem bylo vzdělávání úspěšně dokončeno, tedy došlo k jeho absolvování.

Osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem musí dále obsahovat podpis osoby oprávněné jednat za akreditovanou osobu a rovněž také podpis osoby, která vzdělávání vedla. V případě, že osoba oprávněná jednat za akreditovanou osobu je zároveň osobou, která vzdělávání vedla, postačuje, že osvědčení o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem obsahuje pouze jeden podpis této osoby, avšak s uvedením obou rolí, ve kterých tato osoba vystupovala.

Podle § 56 odst. 7 ZDPZ platí, že osvědčením o absolvování vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem **nelze prokázat** získání příslušných odborných znalostí a dovedností v případě, že dotčená osoba poté nevykonávala činnost zprostředkování pojištění pojistníkem **nejméně po dobu 3 let**.

6. Následné vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem

Rozsah následného vzdělávání v případě zprostředkování pojištění pojistníkem činí v souladu se zněním § 59 odst. 1 ZDPZ alespoň **15 hodin v každém kalendářním roce** a má být zaměřeno na prohlubování odborných znalostí a dovedností pro skupinu odbornosti zprostředkování pojištění pojistníkem. První následné vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem musí příslušná osoba v souladu se zněním § 59 odst. 2 ZDPZ absolvovat v kalendářním roce, který následuje po roce, ve kterém tato osoba absolvovala vzdělávání pro zprostředkování pojištění pojistníkem a získala příslušné osvědčení.

Následné vzdělávání pro skupinu odbornosti zprostředkování pojištění pojistníkem, stejně jako pro další skupiny odbornosti, musí být **zaměřeno na prohlubování, resp. rozvíjení a aktualizaci dříve nabytých odborných znalostí a dovedností pro danou skupinu odbornosti**. Obsah následného vzdělávání by měl být relevantní k činnosti daného zprostředkovatele a zaměřen na aktuální témata v oblasti flotilového pojištění. V podrobnostech viz Dohledový benchmark č. 3/2021.

Osoba, která úspěšně vykonala odbornou zkoušku pro skupiny odbornosti dle § 2 písm. o) bod 1 až 5 ZDPZ a také vzdělávání pro skupinu odbornosti dle § 2 písm. o) bod 7 ZDPZ, řádně splní povinnost absolvovat následné vzdělávání dle ZDPZ, pokud v následujícím roce po absolvování předmětného vzdělávání absolvuje následné vzdělávání **v celkovém rozsahu minimálně 15 hodin pro skupiny odbornosti**, pro něž prokázala získání odborných znalostí a dovedností, tj. jak odbornou zkouškou, tak vzděláváním pro zprostředkování pojištění pojistníkem.